

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mariusz Bieniek
POWIAT PŁOCKI

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHELMIŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/86/21

Warszawa, 1 kwietnia 2021 roku

Szanowna Pani
Agnieszka Kaczmarska
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na pismo z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o sołtysach i radach sołeckich oraz o zmianie niektórych innych ustaw (EW-020-436/21), niniejszym przedstawiam opinię Związku Powiatów Polskich do przedmiotowego projektu.

Po pierwsze, w ocenie Związku Powiatów Polskich, wątpliwości budzi zasadność wprowadzenia odrębnej, tak szczegółowej regulacji w zakresie funkcjonowania sołectw. W aktualnym stanie prawnym sołectwa funkcjonują w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym. Zgodnie z §2 Załącznika do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" ustawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny. Wskazana zasada odnosi się co prawda do rządowego procesu legislacyjnego, niemniej jednak z uwagi na jej istotne znaczenie dla późniejszego stosowania przepisów, wydaje się, że powinna być ona również uwzględniana przy pracach nad poselskimi projektami ustaw. Przedłożony projekt w sposób niepełny reguluje kwestię zasad tworzenia i funkcjonowania sołectw – część regulacji pozostawiono bowiem w ustawie o samorządzie gminnym w niezmiennym brzmieniu (np. art. 5 czy art. 48 ustawy). Zasadnym wydaje się włączenie regulacji dot. sołectw w całości do ustawy o samorządzie gminnym, ponieważ sołectwa mają nadal pełnić funkcję jednostek pomocniczych gminy, a celem projektodawców jest wzmocnienie pozycji władz sołectwa.

Przechodząc do uwag szczegółowych, Związek Powiatów Polskich wskazuje, że:

- art. 2 ust. 1 należy wykreślić bądź zmienić – wynika bowiem z niego, że sołectwo jest kolejnym, „najniższym” szczeblem samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 w zw. z art. 164 ust. 1 Konstytucji RP to gmina jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego. Tworzenie innych szczebli jednostek samorządu terytorialnego jest dopuszczalne, ale należy założyć, iż prawodawcy chodziło o tworzenie jednostek o charakterze ponadgminnym, a nie jednostek mniejszych niż podstawowe jednostki samorządu terytorialnego. Pamiętać trzeba też, że tworzenie kolejnego szczebla samorządu pociąga za sobą istotne konsekwencje ustrojowe. Należałoby bowiem określić kompetencje sołectwa (sformułowanie „wykonywanie zadań publicznych” podobnie jak brzmienie art. 8 dot. przekazywania zadań w statucie w tym przypadku nie będzie wystarczające), źródła finansowania dla wykonywania zadań itp., szczegółowe zasady wyboru do organów sołectwa,

- sołectwo jako jednostka pomocnicza gminy nie potrzebuje oddzielnej od gminy osobowości prawnej, a w zaproponowanym kształcie nowa regulacja spowoduje wiele dodatkowych problemów. Zaznaczyć należy, że nadanie osobowości prawnej sołectwu wpłynie przede wszystkim na stosunki o charakterze cywilnoprawnym, tymczasem w przedłożonym projekcie brak jest jakichkolwiek regulacji dotyczących chociażby zasad składania oświadczeń woli. Nie wskazano kto wówczas byłby uprawniony do reprezentowania sołectw, zaciągania zobowiązań, ponoszenia odpowiedzialności. Trudno przyjąć aby tego rodzaju kwestie regulowano w statutach sołectw, bez zapewnienia ogólnopolskiego rejestru sołectw (niepewność obrotu). Ponadto, przyznanie sołectwu osobowości prawnej będzie wpływało na zmianę statusu sołectwa w sferze podatkowej (samodzielny status podatnika), finansowej (odrębna rachunkowość), administracyjnej (np. w zakresie obowiązków wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej), czy organizacyjnej (przykładowo sołectwo stanie się samodzielnym administratorem danych osobowych).
- art. 5 ust. 2 oraz ust. 5 budzą wątpliwości. Po pierwsze, wysokość wynagrodzenia sołtysów nie jest w żaden sposób uzależniona od wielkości sołectwa. Tymczasem najmniejsze liczą zaledwie kilkadziesiąt mieszkańców (przykładowo sołectwo Maryniec ok. 40 mieszkańców, Grieczna Panna – ok. 60 mieszkańców, Rychówko – ok. 60 mieszkańców, Henryków – ok. 70 mieszkańców), największe liczą po kilka tysięcy. Trudno uznać za racjonalne przyznawanie wynagrodzenia w jednakowej wysokości przy bardzo zróżnicowanym nakładzie pracy. Po drugie w przedłożonych propozycjach brak jest informacji na jakich zasadach odbywałby się transfer środków pieniężnych z budżetu państwa na finansowanie wynagrodzeń oraz nie wskazano, z jakich źródeł miałyby być pokrywane pozostałe koszty związane z zatrudnieniem (składki na ubezpieczenie społeczne, badania okresowe, koszty wyposażenia stanowiska pracy).
- w art. 5 ust. 3 nie doprecyzowano kto względem sołtysa miałby pełnić rolę pracodawcy – zakładu pracy (czy będzie to sołectwo jako osoba prawna czy urząd gminy) oraz kto względem sołtysa wykonywałby czynności pracodawcy (sołtys sam wobec siebie czy może miałyby to być wójt/burmistrz). Nie jest również jasne jak należałoby określić miejsce zatrudnienia i kto miałby dostarczać narzędzia pracy.

- art. 5 ust. 5 nie wskazano w jaki sposób byłyby dystrybuowane środki na wynagrodzenie softysa.
- art. 7 wzorowany jest na art. 48 ustawy o samorządzie gminnym, którego interpretacja obecnie budzi ogromne wątpliwości. Powtarzanie w nowo projektowanej ustawie zapisów, których sens i znaczenie budzi wątpliwości jest bezcelowe. Art. 7 ust. 2 jest niezrozumiały. Ust. 1 do którego odwołano się w ust. 2 nie dotyczy wykonywania działalności pożytku publicznego, a określa jedynie zasady gospodarowania mieniem.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka